

Solmussa vai sidoksissa: mitä kasvattajan tulisi tietää nuorten yhteisöllisyydestä somessa?

Inka Kiuru | 8.2.2024

Mediakasvatuksen asiantuntija

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

LAPSET ENSIN

MLL tuotti nuorten mediankäytön kyselyn 2024, jossa tuloksia verrattiin osittain vuoden 2018 ja 2021 kyselyihin.

Nuorten mediankäytön kyselyllä kartoitettiin nuorten mediankäytön tapoja sekä ajatuksia digiarkeen liittyen.

Nuorten mediakyselyyn vastanneet

- Mediankäytön kyselyyn vastasi **3627 nuorta**.
- Kysely lähetettiin peruskoulun 5.-9 -luokille ja toiselle asteelle, mutta valtaosa vastanneista (83%) oli **13 - 17 -vuotiaita**.
- Vastanneissa **tytöt edustivat suurempaa osaa 55%**, pojat 39% ja 6 prosenttia vastasi sukupuolekseen joku muu tai ei halunnut kertoa sukupuoltaan.

Moni nuori haluaa käyttää nettiä vähemmän

- Moni kyselyyn vastanneista nuorista haluaisi **vähentää netin käyttöä, mutta kokee, ettei ole pysty siihen**. Sama trendi näkyy kouluterveyskyselyssä.
- **Vain 45 prosenttia nuorista kuvailee hallitsevansa puhelimen ja netin käytön hyvin**. Vuonna 2018 vastaava osuus oli vielä merkittävästi suurempi, 73%.
- **Netinkäyttö näytti kuitenkin vähentyneen sitten koronavuosien**. MLL:n nettikiusaamiskyselyssä (2021) 88% vietti yli 3t netissä päivittäin, nyt 69% vastanneista.

“Mielestäni some on hyvä paikka saada tärkeitä ystäviä.”

“Monet pystyvät purkamaan itsetuhoisia ajatuksiaan ystävilleen netin kautta!”

“Minua pelottaa, että nuoret eivät osaa enää nähdä toisiaan ihmisinä, kun kaikki on aina ruudun takana.”

Ystävät ja läheiset somessa

- **64 %** kyselyyn vastanneista nuorista kertoo, että **yhteydenpito kavereihin sosiaalisessa mediassa on heille erittäin tärkeää tai tärkeää.**
- Moni nuori piti **vähemmän tärkeänä** suuria seuraajajoukkoja ja tykkäyksiä.
- **Somesta halutaan huomiota lähinnä omalta lähipiiriltä.** Vastaajista 43% kokee melko tärkeäksi, tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi sen, että heille läheiset ihmiset reagoivat ja kommentoivat heidän postauksiinsa sosiaalisessa mediassa
- **Uusia kavereita on vaikeampi luoda:** vain 43% oli löytänyt uuden ystävän somessa tai digipeleissä. Vuoden 2018 kyselyssä vastanneista jopa 69% kertoi löytäneensä uuden ystävän netin välityksellä.

Ulkopuolisuuden ja yksinäisyyden kokemukset ovat kasvussa

- Joka neljäs nuori (26%) **koki yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden kokemuksia somessa**. Vuoden 2018 kyselyssä tuo lukema oli 16 prosenttia.
- 31% vastanneista **kokee paineita näyttää hyvältä somekuvissaan**
- Lisäksi neljäsosa (26%) nuorista kertoo ajattelevansa usein, että **heidän oma elämänsä on tylsää verrattuna muiden elämään**.
- Nuorista 17% kokee jäävänsä jostain tärkeästä paitsi, jos he eivät seuraa **omia sosiaalisen median kanaviaan päivittäin**.
- Avovastauksissa nuoret korostivat sitä, että **somekuvia tulisi katsoa kriittisesti, jotta välttyy somen luomilta paineilta**

“Itse olen kokenut ulkopuolisuuden tunnetta, ahdistusta ja itsen vertaamista muihin.”

“Ilman mediakriittisyyttä voi uskoa mitä tahansa mitä netissä sanotaan ja sen myötä voi tapahtua negatiivisia asioita. Sosiaalinen media voi aiheuttaa paineita jos ei löydy tiettyä kriittisyyttä.”

“Miksei koko somea voi vaan tappaa.”

Nuoret eivät kerro nettikiusaamisesta aikuiselle

- Vain 17% vastaajista on hakenut apua nettikiusaamiseen aikuiselta, silti moni nuori tunnisti tämän kiusaamisen vastaisena toimintana
- Yli neljännes koki, ettei netissä tapahtuvaa kiusaamista voi estää
- Nuoret peräänkuuluttavat palveluntarjoajien vastuuta ja toivovat tehokkaampia teknisiä apukeinoja.

“Kotona on tärkeää välittää ja olla kiinnostunut nuorten somen käytöstä eikä aina vaan kieltää kaikkea. Molemminpuolinen kommunikaatio selvittää asiat ja auttaa enemmän kuin pelkkä kieltäminen.”

“Mielestäni aikuisten pitäisi opettaa nuorille jo siitä ensimmäisestä puhelimesta alkaen, miten somessa käyttäytyään ja toimitaan.”

“Aikuiset harvoin auttavat tai tukevat, koska heidän on vaikea ymmärtää, että ajat ovat muuttuneet.”

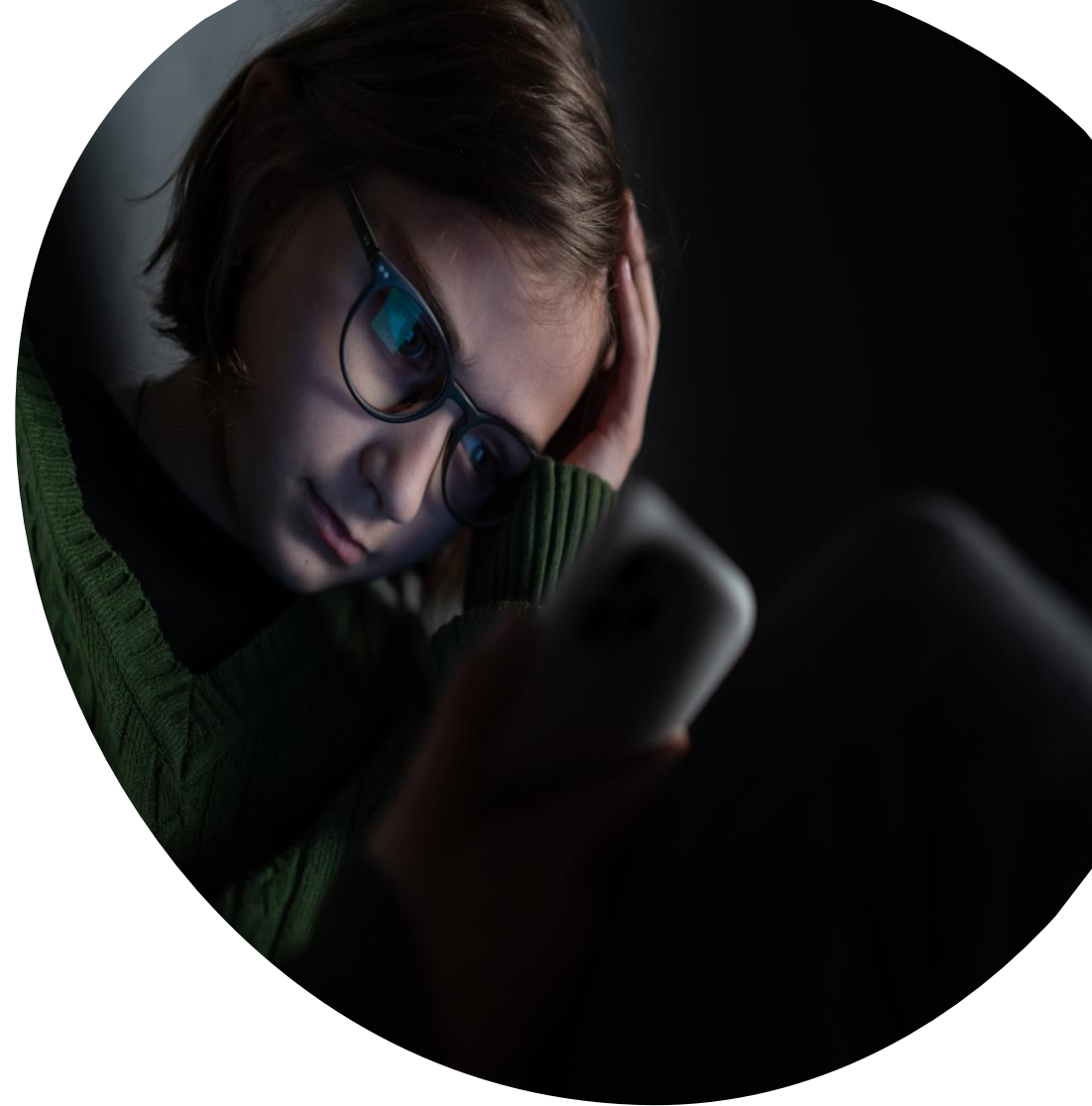

**Viidennes nuorista kokee ettei
aikuinen välitä heidän netin
käytöstään**

Varmista ettei nuori jää digiasioiden kanssa yksin

1. **Kysy ja keskustele nuoren kanssa somesta** – mistä hän on kiinnostunut ja ketä hän seuraa ja miksi?
2. **Nuori tarvitsee apua digin säätelyyn** - rakentakaa yhdessä monipuolinen arki, jossa on tekemistä, harrastamista ja lepoa.
3. **Varmista turvallisuus** – yksityisasetukset, mitä itsestä ja muista voi jakaa, mitä tehdä ongelmatilanteissa.
4. **Uskalla kysyä myös vaikeita kysymyksiä** - millaisia tunteita some herättää? Oletko törmännyt hämmentävään tai pelottavaan sisältöön? Onko joku vieras lähestynyt sua netissä?

Lue kyselyn tulokset
ja raportti
mll.fi/mediakysely

Nuorten median- käytön kysely 2024

Kiitos!

inka.kiuru@mll.fi

050-4753228

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

LAPSET ENSIN